

MCE/523/2/2022/DZ

Knurów, 24 marca 2022 r.

**Osoby uprawnione do korzystania
z ZFŚS**

dotyczy: działania ZFŚS i zmiany regulaminu

Na posiedzeniu Zespołu Uzgodnień Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS), które odbyło się 5 stycznia 2022 r., została uzgodniona treść nowego Regulaminu ZFŚS, który wszedł w życie 20 stycznia 2022 r. Z najważniejszych zmian działalności ZFŚS należy wymienić zmniejszenie kwot przyznawanych świadczeń, modyfikację progów dochodowych oraz likwidację paczek mikołajkowych dla dzieci. W związku z negatywnym odbiorem treści nowego Regulaminu ZFŚS przez pracowników miejskich placówek, przedstawiciele związków zawodowych wystąpili z prośbą do Miejskiego Centrum Edukacji w Knurowie o przygotowanie informacji dotyczącej wprowadzonych zmian. Mając na uwadze powyższe, w niniejszym piśmie zostanie przedstawiony mechanizm działania ZFŚS, jego finansowanie oraz przedstawione zostaną przyczyny wprowadzonych zmian.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych to środki finansowe gromadzone przez pracodawcę na osobnym rachunku bankowym w celu wykorzystania ich na wsparcie socjalne uprawnionych do tego osób. Fundusz powinien łagodzić różnice w poziomie życia pracowników i ich rodzin, a jego adresatami są zwłaszcza rodziny o najniższych dochodach. Zasady i warunki przyznawania świadczeń, cele oraz rodzaje działalności funduszu określa zawsze jego regulamin. Należy również przypomnieć, że świadczenia przyznawane z ZFŚS (poza świadczeniem urlopowym nauczycieli) mają charakter uznaniowy, a nie należny (roszczeniowy).

Głównym źródłem finansowania ZFŚS jest tzw. coroczny odpis podstawowy. Wysokość rocznego odpisu podstawowego na pracownika administracji i obsługi została określona w ustawie o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z dnia 4 marca 1994 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 746 ze zm.) i wynosi 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim lub w drugim półroczu roku poprzedniego, jeżeli przeciętne wynagrodzenie z tego okresu stanowiło kwotę wyższą. Z kolei ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1762) określa kwotę odpisu na nauczycieli (110% kwoty bazowej określonej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.) oraz nauczycieli będących emerytami, rencistami lub nauczycielami pobierającymi nauczycielskie świadczenie (w wysokości 5% pobieranych przez nich świadczeń). Wielu pracowników mylnie uważa, że środki gromadzone na funduszu pochodzą z ich wynagrodzeń (np. że są potrącane w formie składki uzależnionej od wysokości ich dochodu), co jest nieprawdą, ponieważ przekazywanie odpisu na ZFŚS jest wyłącznie „kosztem” pracodawcy. W tabeli poniżej zostały ujęte kwoty odpisu w poszczególnych latach.

Rok	Kwota odpisu		
	Nauczyciele	Pracownicy administracji i obsługi	Emeryci i renciści (byli nauczyciele)
2017	2 879,91 zł	1 185,66 zł	1 312,39 zł
2018	2 879,91 zł	1 185,66 zł	1 379,27 zł
2019	2 989,35 zł	1 271,21 zł	1 421,59 zł
2020	3 028,21 zł	1 550,26 zł	1 529,15 zł
2021	3 028,21 zł	1 550,26 zł	1 599,65 zł
2022	3 349,73 zł	1 662,97 zł	brak danych

Analizując powyższą tabelę, należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

1. Odpis na nauczyciela/pracownika dokonywany jest w przeliczeniu na pełen etat, w związku z czym, na osobę pracującą na pół etatu przekazywana jest jedynie połowa kwoty wskazanej w tabeli, a świadczenia wypłacane są w „pełnej kwocie”.
2. Kwota odpisu na nauczyciela jest wyższa niż kwota odpisu na pracownika administracji i obsługi, jednak nauczycielowi przysługuje obligatoryjne świadczenie urlopowe. W 2021 r. kwota świadczenia urlopowego dla nauczycieli wynosiła 1.550,26 zł – po odliczeniu tej kwoty z odpisu na pozostałe świadczenia pozostało więc 1.477,95 zł (mniej niż w przypadku pracownika administracji i obsługi).
3. Osoba uprawniona korzystająca z wczasów pod gruszą oraz jednorazowej pomocy finansowej bardzo często otrzymywała te dwa świadczenia w łącznej kwocie wyczerpującej lub przekraczającej kwotę odpisu. Przykładowo, w 2021 r. osoba wykazująca średni dochód na poziomie 1.900,00 zł na osobę otrzymywała 950,00 zł z tytułu wczasów pod gruszą oraz 600,00 zł jednorazowej pomocy finansowej, a należy jeszcze mieć na uwadze możliwość skorzystania z innych świadczeń, np. zapomogi, dofinansowania do wypoczynku dzieci, wycieczek, pożyczek.
4. Na emerytów i rencistów, którzy zatrudnieni byli jako pracownicy administracji i obsługi, nie jest dokonywany odpis, pomimo że są osobami uprawnionymi i mogą korzystać ze wszystkich świadczeń. Według danych na 28 lutego 2022 r. łącznie we wszystkich placówkach jest 171 takich osób.

Pierwsze sygnały wskazujące na słabą kondycję finansową funduszu pojawiły się w 2017 r., przez co w 2018 r. zlikwidowane zostały dofinansowania do wczasów zorganizowanych, a dopłaty do wypoczynku dzieci zostały określone kwotowo, a nie procentowo. Podjęcie tych działań miało na celu ograniczenie wydatkowania środków z funduszu, jednak były to działania niewystarczające i w 2021 r. konieczne było wprowadzenie kolejnej zmiany (obniżenie kwot dofinansowania do wszystkich form wypoczynku o 50,00 zł). Tabela poniżej jest potwierdzeniem, że działania podjęte w 2018 r. oraz 2021 r. okazały się niewystarczające, ponieważ kwota wydatków znacznie przewyższała kwotę przekazanego w danym roku odpisu.

Rok	Kwota przekazanego odpisu	Kwota wypłaconych świadczeń	Różnica pomiędzy odpisem, a wydatkami
2017	1 661 724,15 zł	2 468 140,32 zł	- 806 416,17 zł
2018	1 715 667,86 zł	2 199 826,71 zł	- 484 158,85 zł
2019	1 797 524,78 zł	2 271 274,00 zł	- 473 749,22 zł
2020	1 867 455,21 zł	2 349 831,38 zł	- 482 376,17 zł
2021	1 897 452,81 zł	2 348 008,77 zł	- 450 555,96 zł

Różnica pomiędzy wysokością przekazanego odpisu, a środkami na wypłatę świadczeń (ostatnia kolumna powyższej tabeli) pokrywana była z oszczędności zgromadzonych na rachunku bankowym. Proszę mieć również na uwadze fakt, że ze względu na pandemię niewiele osób skorzystało z dofinansowania do wypoczynku dzieci (wczasów, obozów, wycieczek, itd.). Gdyby w latach 2020-2021 liczba wypłaconych świadczeń na wypoczynek dzieci utrzymała się na tym samym poziomie, co we wcześniejszych latach, obecna sytuacja byłaby jeszcze trudniejsza.

Kolejna tabela ukazuje, w jaki sposób zmieniał się stan rachunku bankowego w ciągu ostatnich lat.

Data	Stan środków na rachunku bankowym ZFŚS
1.01.2017	694 053,99 zł
1.01.2018	394 809,86 zł
1.01.2019	414 215,84 zł
1.01.2020	360 821,80 zł
1.01.2021	252 267,28 zł
1.01.2022	133 707,78 zł

Przy zachowaniu treści Regulaminu ZFŚS i wysokości świadczeń obowiązujących w poprzednich latach, kwota pozostała na rachunku bankowym po zakończeniu 2021 r. oraz odpis, który zostanie przekazany w 2022 r., nie byłyby w stanie pokryć wydatków. Taka sytuacja mogłaby skutkować odmową udzielenia pożyczek na cele mieszkaniowe.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe zestawienia i analizy, konieczne było podjęcie zdecydowanych działań, ponieważ doraźne zmiany treści Regulaminu ZFŚS w poprzednich latach nie przynosiły spodziewanych efektów. Decydującym czynnikiem do wprowadzenia zmian od bieżącego roku był niewątpliwie niski stan środków zgromadzonych na rachunku bankowym (133.707,78 zł). Kwoty przyznawanych świadczeń uległy znacznemu zmniejszeniu, ponieważ należało je dostosować do wysokości planowanego odpisu, którego kwotę określa ustawa. Na decyzję o likwidacji paczek

mikołajkowych dla dzieci wpłynęły następujące kwestie: wysoki koszt zorganizowania paczek (ceny produktów proponowane przez wykonawców są często wyższe niż ceny produktów w sklepach), konieczność przeprowadzenia postępowania w celu wyłonienia wykonawcy, różnorodne preferencje żywieniowe uprawnionych dzieci, dostępność do słodczy wśród najmłodszych, aspekty zdrowotne.

Mam nadzieję, że niniejsze pismo pozwoliło zrozumieć podjęcie decyzji o zmianie treści Regulaminu ZFŚS i wyjaśniło mechanizm działania funduszu. Jeżeli podjęte w tym roku działania spowodują w przyszłości wzrost środków zgromadzonych na rachunku funduszu, możliwe będzie zwiększenie kwoty świadczeń bądź rozszerzenie ich wachlarza. W przypadku dalszych pytań, proszę kontaktować się z pracownikiem MCE w Knurowie, panią Dorotą Zadrogą (tel. 32 441 97 47).

DYREKTOR

Anna Misiura

Otrzymują:

1) adresat,

2) MCE/PK-A – a/a.